

5.2 Zlostavljanje mladih s posebnim potrebama i invaliditetom

Postoji sve veća svijest u javnosti o fenomenu zlostavljanja i/ili elektroničkog nasilja koje uključuje mlade školske dobi (CYP) (Carrington i sur., 2017.; Cross, Epstein i sur. 2011.; Cross, Monks i sur. 2011.; Murray-Harvey i Slee 2010). Brojna literatura ukazuje na to da su mladi s invaliditetom (SEND) ranjiviji u pogledu niza neravnoteže moći ili čimbenika rizika koji pridonose povećanom iskustvu zlostavljanja (Álvarez-García et al., 2015.). Rose & Espelage (2012.) sugeriraju da mladi s posebnim potrebama ima *dvostruko veću vjerojatnost* da će doživjeti vršnjačku viktimizaciju u odnosu na svoje vršnjake bez invaliditeta, dok su druge studije procijenile da je 2 do 4 puta veća vjerojatnost da će biti zlostavljani (Hartley et al., 2015). U SAD-u Blake et al. (2012.) izvijestili su da se 24,5% učenika osnovne, 34,1% učenika srednje škole i 26,6% učenika srednje škole CYP sa SEND-om susrelo s profilom mete zlostavljanja.

Pojavljuje se složena slika zlostavljanja koja uključuje osobe sa SEND-om. Dok neka istraživanja pokazuju da CYP sa SEND-om doista doživljavaju povišenu razinu zlostavljanja u odnosu na stope među vršnjacima bez invaliditeta, postoji i velik broj studija koje pokazuju u potpunosti drugačije rezultate (Marsh, 2018). Neki su istraživači sugerirali da je vjerojatnije da će CYP s ekstremnijim ponašanjem biti mete ili sudjelovati u nasilničkom ponašanju, dok su oni čiji invaliditet uključuje očigledniju intelektualnu ili tjelesnu poteškoću ranjiviji da budu meta vršnjaka (Farmer et al., 2015; O'Brennan i sur., 2015).

Autistični CYP doživljavaju posebno visoku razinu zlostavljanja (Horgan i sur., 2022.; Cook i sur., 2018.; Humphrey i Lewis, 2008.a; Sagers , 2015.). Klin i sur., 2000., (str. 6) opisali su autistične mlade ljude kao "savršene mete" za zlostavljanje. Studije iz SAD-a otkrile su da je 90% autističnih sudionika prijavilo iskustvo redovitog nasilja (Carrington et al., 2017.), što je istovjetno nalazu iz Ujedinjenog Kraljevstva prema kojem je 75% učenika školske dobi doživjelo nasilje, što se penje na 82% učenika srednje dobi. Nedavne studije koje istražuju perspektive ili iskustva autističnih učenika

koji pohađaju redovne škole izvijestile su da su oni prijavili da se fizičko zlostavljanje događalo s 'alarmantnom redovitošću' (Humphrey & Lewis, 2008a), pri čemu su se mladi ljudi sjećali da su ih gurali, gnječili iza vrata, napadali i udarali. Zabrinjavajuće je što su mnoga istraživanja otkrila da, iako su redovito bili mete nasilja ili su ih vršnjaci isključivali, učenici s autizmom su većinom odlučivali ne prijaviti slučaj zlostavljanja ili verbalnog uznemiravanja, jer 'sve dok mi ne čine ništa fizički štetno, nema smisla' (Saggers , 2015., str. 39).

Ruku pod ruku s povećanom učestalošću zlostavljanja među autističnim CYP-om, društvena isključenost također je značajan problem. Istraživanje provedeno u Velikoj Britaniji pokazalo je da su autistični učenici odbačeniji i manje popularni od svojih vršnjaka (Jones & Frederickson, 2010.), kao i od učenika s drugim oblicima invaliditeta (Symes & Humphrey, 2010.). Učenici s autizmom također navode znatno nižu razinu socijalne podrške od strane roditelja, školskih kolega i prijatelja (ali ne i učitelja) (Humphrey & Symes , 2010.), navode manje prijatelja (Cairns & Cairns, 1994.) i ograničenije društvene mreže (Chamberlain i sur., 2007). Oni su također među onima koji će najvjerojatnije biti isključeni iz škole (Odjel za djecu, škole i obitelji, 2007.) ili stavljeni na skraćeni raspored (AsIAm, 2019.).

Iako postoje sličnosti s postojećom literaturom relevantnom za zlostavljanje koja uključuje autistični CYP, profil autizma značajno se razlikuje od profila drugih oblika invaliditeta. Ne bi bilo preporučljivo generalizirati cijeli spektar CYP-a sa SEND-om s obzirom na ove dobro dokumentirane razlike u snagama i potrebama podrške.